

**Мах, сүүний анхдугаар аяны хүрээнд
орон нутагт хэрэгжүүлсэн ажлын үр дүнгийн тайлан /ХХААГазар/**

2018 оны 6 дугаар сарын 07

№	Хэрэгжүүлж байгаа томоохон арга хэмжээний нэр	Хугацаа	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь үзүүлэлт		Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Гарсан үр дүн
				Он	Түвшин			
1	Мах сүүний анхдугаар аян"-ыг нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулах	2018	Орон нутгийн "Мах, сүүний анхдугаар аян"-ы төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах	2017		Төлөвлөгөөг батлуулсан байна.	Төлөвлөгөөг батлуулсан	2018 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан ХОХБТХэлтсийн даргаар батлуулсан.
2	Мал нядалж мах, махан бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр байгуулахыг дэмжих	2018	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан мах, махан бүтээгдэхүүн хэмжээ нэмэгдсэн байх	2017	Сайнцагаан, Луус сумдад хиам, бууз баншны 2 цех үйл ажиллагаа явуулж 0,3 тн бүтээгдэхүүн үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан байна.	Иргэн, ААНэгжийн санал санаачилгыг дэмжиж ажиллах	"Ноён Шанхай" ХХК нь Сайнцагаан суманд Мах боловсруулах үйлдвэрийг байгуулах ТЭЗҮ-ийг боловсруулан дэмжлэг хүсч ХХААХҮЯамны ЖДҮХСанд хүргүүлсэн.	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан мах махан бүтээгдэхүүний хэмжээ нэмэгдэх
3	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр цех байгуулахыг дэмжих	2018	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан сүү, сүүн бүтээгдэхүүний хэмжээ тодорхой хувиар нэмэгдсэн байх	2017	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн боловсруулах 4 цех үйл ажиллагаа явуулж 2017 онд 20 мян.л сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан	"Монгол хуурай сүү" төслийг хамтран хэрэгжүүлэх	Өлзийт суманд байгуулах хуурай сүүний бага оврын үйлдвэрийн барилгын зураг төсөл, төсөвийг боловсруулан ХХААХҮЯамны ЖДҮХөгжүүлэх сан хүргүүлсэн.	

					байна.			
4	Сүүний чиглэлийн үхрийн ах ахуй эрхлэгчдэд менежментийн болон зохистой дадлын сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах	2018	хүнсний аюулгүй байдал эрүүл ахуйн талаархи мэдлэг сайжирч эрүүл ахуйн зохистой дадлыг хэвшүүлсэн байх	2017	Аймгийн ойролцоох сүүний чиглэлийн үнээний фермерүүдэд сургалт зөвлөмжийг 2 удаа өгсөн	Малчид фермерүүдэд сургалт сурталчилгааг жил бүр 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулсан байна.	“Эрүүл мал эрсдэлгүй бүтээгдэхүүн сарын аяны хүрээнд” ХАА-н анхан шатны үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хандсан сурталчилгааг /шторк/ МХГазартай хамтран бэлтгэж байгууллагын Face групп, Сайнцагаан сумын сургууль цэцэрлэгүүдэд сүү нийлүүлдэг фермер эрхлэгчдэд 5 иргэнд “Органик хүнс үйлдвэрлэлд шилжих арга”-ын талаарх сургалт зөвлөгөөг өгч ажиллалаа.	Тодорхой хэмжээний мэдлэг мэдээлэлтэй болсон.
5	“Үдийн цай” хөтөлбөрийн хүрээнд 1-5-р ангийн сурагчид болон цэцэрлэгийн хүүхдүүдэд “Өдөрт нэг аяга сүү арга хэмжээг” хэрэгжүүлэх сүүний нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлэх	2018	Хүүхдийн нэг өдрийн сүүн бүтээгдэхүүний хэрэгцээ хангагдаж өдөр бүр өгч хэвшсэн байх	2017	Аймгийн хэмжээний сургууль цэцэрлэгүүд нь хүүхдийн сүүн бүтээгдэхүүний хэрэгцээнд нийт 20 гаруй мянган литр сүү, сүүн бүтээгдэхүүний нийлүүлсэн байна	Сургууль цэцэрлэг малчид, фермерүүдтэй хамтран зохион байгуулах	Сайнцагаан сумын 1,2,7,6-р цэцэрлэгийн 558 хүүхэд, Мандал, Говийн ирээдүй цогцолбор сургуулийн үдийн цай хөтөлбөрт хамрагддаг 955 хүүхдэд 7 хоногийн 1-3 өдөр сүү, тарагийг өгч хэвшсэн байна.	7 хоногийн 1-3 өдөрт сүүн бүтээгдэхүүнийг өгч хэвшсэн.

6	Хүн амын сүүний хэрэгцээг хангах зорилгоор сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхлэх санал санаачилагыг дэмжих	2018	Фермерийн аж ахуйгаас үйлдвэрт болон зах зээлд нийлүүлэгдэх сүүний хэмжээ 15-аас доошгүй хувиар нэмэгдсэн байх	2017	СХСангаас сүүний чиглэлийнн үхрийн фермерийн үйл ажиллагаа эрхлэх 3 иргэний төсөлд нийт 18 сая төгрөгийн дэмжлэгийг үзүүлсэн байна	ЖДҮХСан, Сум хөгжлийн сангаас иргэн, ААНэгжид дэмжлэг үзүүлэх	Хугацаа болоогүй	Хүн амын сүүн бүтээгдэхүүний хэрэгцээ тодорхой хувиар хангагдсан.
7	Сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуй, фермерүүдийн үйлдвэрлэж буй сүүг мал эмнэлэг ариун цэврийн магадлан шинжилгээнд хамруулах	208	Аймгийн ойролцоох сүүний чиглэлийн үнээний фермерүүдийг улирал бүр МЭАЦ-ийн магадлан шинжилгээнд хамруулсан байх	2017	Сүүний чиглэлийн үнээний фермер эрхлэгч 5 иргэн, 1ААНэгжийн сүүний дээжийг улирал бүр шинжилж сургууль цэцэрлэг, зах зээлд нийлүүлж байна.	Улирал бүр МЭАЦ-ийн шинжилгээнд хамруулж дүгнэлт гаргасан байна.	Сүүний чиглэлийн үнээний фермер эрхлэгч 5 иргэн, 1ААНэгжийн сүүний дээжийг улирал бүр шинжилж дүгнэлт гарган эрүүл аюулгүй сүүг сургууль цэцэрлэг, хүн амын хэрэгцээнд нийлүүлж байна.	Эрүүл аюулгүй сүүг хүн амын хэрэгцээнд нийлүүлсэн байна.

Биелэлт нэгтгэн гаргасан: Хүнсний хоол, нийтийн хоол, худалдааны асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн:.....Б.Цэрэнханд

**Мах, сүүний анхдугаар аяны хүрээнд
орон нутагт хэрэгжүүлсэн ажлын үр дүнгийн тайлан**

2018 оны 1 дүгээр сар 23

Дундговь аймаг

№	Хэрэгжүүлж байгаа томоохон арга хэмжээний нэр	Хугацаа	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь үзүүлэлт		Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Гарсан үр дүн
				Он	Түвшин			
1	Монгол Улсын Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын А-45 тоот тушаалын хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2017	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь, зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ	2016	Төлөвлөгөө батлагдаагүй	Төлөвлөгөөг батлуулсан байна.	Төлөвлөгөөг батлуулсан	Орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлын Төлөвлөгөөг Аймгийн Засаг даргын А/538 захирамжаар батлуулсан.
	Мал нядалж мах, махан бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр байгуулахыг дэмжих	2017-2018	үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан мах, махан бүтээгдэхүүн хэмжээ нэмэгдсэн байх	2016	Сайнцагаан, Луус сумдад хиам, бууз баншны 2 цех үйл ажиллагаа явуулж 0,3 тн бүтээгдэхүүн үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан байна.	Иргэн, ААНэгжийн санал санаачилгыг дэмжиж ажиллах	СХС-аас мах, махан бүтээгдэхүүн боловсруулах Биргэн ААНэгжид 68,1 сая төгрөгний зээлийн дэмжлэг үзүүлсэн. Ноён Шанхай ХХК нь Сайнцагаан суманд Мах боловсруулах үйлдвэрийг байгуулахаар 2018 оны 4 сараас эхлэн бүтээн байгуулалтын ажлыг эхлүүлэх төлөвлөгөөтэй байна.	Үйлдвэрийн аргаар 0,5 тн хиам, бууз баншийг боловсруулж өмнөх оныхоос 1,6 хувиар өссөн байна.
3	Сүү, сүүн	201	Үйлдвэрийн	201	Сүү, сүүн	"Монгол	Өлзийт суманд байгуулах	ОНХөгжлийн сангаас

	бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр цех байгуулахыг дэмжих	7-2019	аргаар боловсруулсан сүү, сүүн бүтээгдэхүүний хэмжээ тодорхой хувиар нэмэгдсэн байх	6	бүтээгдэхүүн боловсруулах 4 цех үйл ажиллагаа явуулж 2016 онд 12,8 мян.л сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан байна.	хуурай сүү” төслийг хамтран хэрэгжүүлэх	хуурай сүүний жижиг оврын үйлдвэрийн зураг төслийн төсвийг батлуулсан байна.	тодорхой хэмжээний төсвийг батлуулсан.
4	Сүүний чиглэлийн үхрийн ах ахуй эрхлэгчдэд менежментийн болон зохистой дадлын сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах	2017-2020	хүнсний аюулгүй байдал эрүүл ахуйн талаархи мэдлэг сайжирч эрүүл ахуйн зохистой дадлыг хэвшүүлсэн байх	2016	Аймгийн ойролцоох сүүний чиглэлийн үнээний фермерүүдэд сургалт зөвлөмжийг 2 удаа өгсөн	Малчид фермерүүдэд сургалт сурталчилгааг жил бүр 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулсан байна.	үнээний фермер эрхлэгчдэд сургалтыг 2 удаа хийсэн.	Тодорхой хэмжээний мэдлэг мэдээлэлтэй болсон.
5	“Үдийн цай” хөтөлбөрийн хүрээнд 1-5-р ангийн сурагчид болон цэцэрлэгийн хүүхдүүдэд “Өдөрт нэг аяга сүү арга хэмжээг” хэрэгжүүлэх сүүний нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Хүүхдийн нэг өдрийн сүүн бүтээгдэхүүний хэрэгцээ хангагдаж өдөр бүр өгч хэвшсэн байх	2016	Сүүтэй Монгол аяныг сум бүр зохион байгуулж байсан	Сургууль цэцэрлэг малчид, фермерүүдтэй хамтран зохион байгуулах	Аймгийн хэмжээний сургууль цэцэрлэгүүд нь хүүхдийн сүүн бүтээгдэхүүний хэрэгцээнд нийт 20 гаруй мянган литр сүү, сүүн бүтээгдэхүүний нийлүүлсэн байна.	7 хоногийн 1-3 өдөрт сүүн бүтээгдэхүүнийг өгч хэвшсэн байна.
6	Хүн амын сүүний хэрэгцээг хангах зорилгоор сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхлэх санал	2017-2020	Фермерийн аж ахуйгаас үйлдвэрт болон зах зээлд нийлүүлэгдэх	2016	Аймгийн төвийн ойролцоо сүүний чиглэлийн фермерийн аж ахуй эрхлэгч 5	ЖДҮХСан, Сум хөгжлийн сангаас иргэн, ААНэгжид дэмжлэг	СХСангаас сүүний чиглэлийнн үхрийн фермерийн үйл ажиллагаа эрхлэх 3 иргэний төсөлд нийт 18	Хүн амын сүүн бүтээгдэхүүний хэрэгцээ тодорхой хувиар хангагдсан.

	санаачилагыг дэмжих		сүүний хэмжээ 15-аас доошгүй хувиар нэмэгдсэн байх		иргэн, 1 ААНэгж үйл ажиллагаа явуулж сургууль, цэцэрлэгүүдэд нийт 20 гаруй мян.л сүү, тараг, хоормог нийлүүлсэн байна.	үзүүлэх	сая төгрөгийн дэмжлэгийг үзүүлсэн байна	
--	---------------------	--	--	--	--	---------	---	--

БИЕЛЭЛТ НЭГТГЭН ГАРГАСАН:
ХҮНС, НИЙТИЙН ХООЛ, ХУДАЛДААНЫ
АСУУДАЛ ХАРИУЦСАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН Б.ЦЭРЭНХАНД

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН
ГАЗРЫН ДАРГА Б.МӨНХЖАРГАЛ

Хавсралт 1

Мах, сүүний анхдугаар аяныг зохион байгуулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тухай

2018.01.03.

Дундговь аймаг

№	Хэрэгжүүлж байгаа томоохон арга хэмжээний нэр	Хугацаа	Явц, үр дүн
	1. Мах, сүүний анхдугаар аяны зохион байгуулах эрхзүй, эдийн засгийн орчныг бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд		
1	Мал амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах	2017-2020	Хэрэгжиж эхлээгүй байгаа
2	Малын генетик нөөцийн тухай хуулийн, хэрэгжилтийг хангах	2017-2020	Улаанбаатарт зохион байгуулагдсан арга хэмжээнд “Улсын сайн малчин” болон ХХААГ-ын мэргэжилтэн нийт 31 төлөөлөл оролцуулж, Малын генетик нөөцийн тухай хуулийн төслийн хэлэлцүүлэгт санал өгсөн.
3	Малын эрүүл мэнд үндэсний хөтөлбөрийн, хэрэгжилтийг хангах	2017-2020	Хэрэгжиж эхлээгүй байгаа
4	Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийн, хэрэгжилтийг хангах	2017-2020	Хэрэгжиж эхлээгүй байгаа
5	Хөдөө аж ахуйн,	2017-	ХХААХҮС-ын баталсан Зохистой дадал нэвтрүүлэх үлгэрчилсэн зааврыг мөрдөн

	үйлдвэрлэлийн,эрүүлэхуйнзохистойдадлыгту стуснэвтрүүлэхзааврыгбатлуулах, хэрэгжилтийгхангах	2020	ажиллаж, сурталчлах ажлыг зохион байгуулж байна.
6	Малынашигшимийнүзүүлэлтийгтодорхойлохс уурьсудалгааныажилхийх, шаардлагатайаргахэмжээнийсаналболовсруулах	2017-2020	Аймгийн хэмжээнд 5 төрлийн малын ашиг шимийн үзүүлэлтийг тогтоох ажлыг орон нутагт зохион байгуулах, мал үржлийн стратеги төлөвлөгөөг боловсруулах ажлыг орон нутагт зохион байгуулах ажлын хэсгийг Аймгийн Засаг даргын 2017 оны 03 сарын 10-ны өдрийн А/66 тоот захирамжаар томилон сумдад ажилласан. Ажлын хэсгийн дүгнэлтээр Хулд сумын Олдохын талын тэмээ, Өндөршил сумын Адуу, Сайнцагаан, Эрдэнэдалай, Цагаандэлгэр, Адаацаг сумдын хонь бусад үүлдрийн малаас ялгагдах шинж төрхтэй байсан тул сорилын биологийн хүрээлэнтэй хамтран генетик шинжилгээ хийлгэхээр шинжилгээний дээжийг хүргүүлсэн.
7	Монголмалынмахныфизик,химийнүзүүлэлт, онцлог, давууталыгтодорхойлохсудалгаахийх	2017-2020	Хугацаа болоогүй.
8	Мах, сүүнийнөөцийгаймаг,сумынхэмжээндтооцох,б оловсруулахүйлдвэрийнхүчинчадал, байршил,нөөцтэйуялдууланүйлдвэржилтийнз ураглалыггаргах	2017-2020	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний нөөцийг сум тус бүрээр 2016 оны жилийн эцсийн саалинд хамрагдах 5 төрлийн малын статистик тоонд үндэслэн тооцон нэгтгэж гаргасан. Энэхүү тооцоогоор аймгийн хэмжээнд ХАА-аас нийт 20444,6 мян.л сүү бэлтгэх нөөцтэй байна
2. Тэжээлийн тариалан, мах, сүүний чиглэлийн үхрийн эрчимжсэн ажахуйг хөгжүүлж, түүхий эдийн улирлын хамаарлыг бууруулах зорилтын хүрээнд			
9	Малын тэжээл болонолон наст тэжээл тариалалтыг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Дэрэн суманд: 2015 онд МААЭШХ-гийн туршилтын талбайг түшиглэж, тэжээлийн үйлдвэр байгуулагдсан. Аймаг, сумын ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар 167 сая төгрөг хийгдсэн. 2017 онд 30 га талбайд тариалалт хийж аймгийн тэжээлийн хэрэгцээний тодорхой хувийг хангахаар болоод байна. Хулд суманд иргэн Т.Төмөрчулуун 0,5 га талбайд тэжээлийн ургамал тариалж байна. Аймгийн хэмжээнд нийт 30,5 га талбайд малын тэжээлийн ургамлын тариалж тэжээлийн түүхий эдээ бэлтгэх ажил эхлээд байна. Аймгийн хэмжээнд Улсын нөөц-2, сумдад-17 агуулахтай байна. Сумдууд ОНХС-ийн хөрөнгөөр засварлах болон сэргээн засварлах ажлуудыг сайн хийсэн.
10	Эрчимжсэн мала ажахуй эрхлэх тэжээлийн үйлдвэр байгуулах ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	ХХААХҮЯ-ны 2017 оны 04/1260 тоот албан бичгийн дагуу аймгийн бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хэсгийг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулан холбогдох хэлтэс агентлаг, газрууд хамтран бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулахаар болоод байна. Швейцарын хөгжлийн агентлагаас хэрэгжүүлж байгаа “Малын эрүүл мэнд-Ногоон алт” төсөл тус аймагт хэрэгжихээр болсон. Бүх сумдууд бэлчээр ашиглалтын төлөвлөгөөтэй ажилладаг ба аймгийн бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөнд оруулах саналыг авч нэгтгэн тусгаж оруулахад бэлэн болсон.

1 1	Хүнамолноортөвлөрсөнхотсуурингазрынсүүнийхэрэгцээгхангахзорилгоорсүүнийчиглэлийнүхрийнажахуйнфермерүүдийгнэмэгдүүлэнгаралүүсэлньбаталгаажсанэрүүлэхуяншаардлагаяхангасанмалынсүүгүйдвэрлэгчиднийлүүлэх	2017-2020	Аймгийн төвийн ойролцоо сүүний чиглэлийн фермерийн аж ахуй эрхлэгч 5 иргэн, 1 ААНэгж үйл ажиллагаа явуулж сургууль, цэцэрлэгүүдэд нийт 20 гаруй мян.л сүү, тараг хоормог нийлүүлсэн байна.
1 2	Газартариалангийнбүснүтгийгдагууланмахнычиглэлийнүхэр,хонь,гахайнфермийнажахуйгшинээрбийболгох	2017-2020	
1 3	Мах,сүүнийчиглэлийнэрчимжсэнмалажахуйэрхлэгчдэдөндөрашигшимтэймаламьтан,гүнхөлдөөсөнүр,хөврөлүрийгимпортлонүнээгньхээлтүүлэнэнэтөрлийнажахуйэрхлэдэгмахсүүнийчиглэлийнүхрийн 80-аас доошгүйхувийгцэвэрүүлдрийнболон 1-р үеийнэрлийзүхэрболгоннэгжээсавахашигшимийг 40 хувьболгоннэмэгдүүлэх	2017-2020	ХХААХҮЯ-ны малын удмын сангийн төвөөс зохион байгуулсан зохиомол хээлтүүлгийн техникч бэлтгэх сургалтад 1 мэргэжилтэн хамруулсан байна. Аймгийн 5 төрлийн малын ашиг шимийн дундаж үзүүлэлтийг шинэчлэн тогтоосон. Хулд суманд Дорнод аймгийн Барга үүлдрийн хуцаар хээлтүүлэг явуулж эхлээд байна. “Инвест кооп” Монгол төсөлтэй хамтран Говь-Угтаал суманд хээлтүүлэгчийн тоог нэмэгдүүлэх, төмөр сүргийг бий болгох зорилгоор Төв аймгийн Сүмбэр сумаас “Баяд” үүлдрийн 53 хээлтүүлэгчийг нийлүүлэхэд арга зүйгээр хангаж ажилласан
1 4	Бэлчээрийнмаллагаатайүхэр,хонийгмахнычиглэлээрөсгөнбойжуулах,өсвөрмалыгбогинохугацаандбордохтехнологийгболовсруулжнэвтрүүлэхэдбодлогындэмжлэг, мэргэжиларгазүйнзөвлөгөөгөөрхангажажиллах	2017-2020	Энэ чиглэлээр орон нутагт ХХААХҮЯ-ны МААБХЗГ-аас зарлагдсан “Махны болон сүүний чиглэлийн үхэр үржүүлж буй аж ахуйн нэгжүүдэд хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлэх” төслийн сонгон шалгаруулалтад 2 төслийг дэмжиж хүргүүлээд байна.
1 5	Мах,сүүнийчиглэлийнүхрийнажахуйэрхлэгчдэдмен ежментийнболонзохистойдадлынсургалт,сурталчилгаазохионбайгуулах	2017-2020	Аймгийн төвийн ойролцоо сүүний чиглэлийн үхрийн фермерийн чиглэлээр ажиллаж байгаа 6 иргэн 1ААНэгжид газар дээр нь очиж “ХАА-н үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуйн зохистой дадал, хадгалах, тээвэрлэх шаардагдах стандартын мэдээллүүд хүнсний зориулалтын сав, зориулалтын бус хүнсний савны хор хөнөөлийн талаар мэдээллүүдийг тус тус өгч ажилласан.
3. Мах, сүүбэлтгэннийлүүлэлтийноновчтойтогтолцоогбүрдүүлэхзорилтынхүрээнд			
1 6	Малтээвэрлэх,тууварлах,талааршаардлагатайаргахэмжээнийсаналболовсруулжшийдвэрлүүлэх	2018-2019	Хугацаа болоогүй
1 7	Үйлдвэртмах,сүүбэлтгэннийлүүлэххоршоододсургалт,сурталчилгаазохионбайгуулах.	2018-2019	Дундговь аймгийн Хөдөө Аж Ахуй Хоршоологчдын Холбооны 12-р бага хуралд 15 сумын 13 гишүүн хоршоодын төлөөлөгчид оролцлоо. “Могол ноос” ХХК-ны ерөнхий захирал Ч.Эрдэнэбат, “Мах маркет” ХХК-ны мэргэжилтэн Н.Лхагва-Очир нар зөвлөгөөний үеэр нийт 26 түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэгч хоршоодод сургалт зөвлөгөө өгч гарын авлага материалаар ханган ажилласан
1 8	Ороннутагтмалнядлагааныявуулынжижигзагварүйлдвэрбайгуулахыгдэмжих	2017-2020	Ноён шанхай ХХК-ны захирал Батжаргалын санаачилсан “Мал нядалж, мах, махан бүтээгдэхүүн боловсруулах” үйлдвэрийн ТЭЗҮ нь боловсруулагдан Чех улсруу тоног төхөөрөмжийн судалгаа хийхээр ажиллаж байна.

1 9	Мах, сүүбэлтгэннийлүүлэхчиглэлээр малчид, фермерүүдэд зориулсан сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах	2017- 2020	Аймгийн “Залуу малчдыг дэмжих” хөтөлбөр”-ийг боловсруулан Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн аймгийн Засаг даргын захирамжаар батлан орон нутагт хэрэгжүүлж эхлээд байна. “Залуу малчдыг дэмжих” хөтөлбөр гарсантай холбогдуулан Залуу малчдад мал маллах арга ухаан, Байгалийн эрсдэлийг даван туулах, Өсвөр хээлтүүлэгчийг шилж сонгох, бэлчээрийг сэлгээтэй ашиглах, малын чанар, эрүүл мэндийг сайжруулах арга, болон энэ талаар аймаг орон нутгаас явуулж буй бодлого шийдвэрийг 500 орчим малчид иргэдэд хүргэлээ. Мөн дээрх мэдээллийг аймгийн АСЦ-оор 3 өдөр малчид иргэдэд хүргэсэн.
4. Мах, сүүний боловсруулах салбарыг хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд			
2 0	Орон нутагт борц үйлдвэрлэх хувийн хэвшлийн санаачилгыг өрнүүлэх	2017- 2020	
2 1	Орон нутгийн нөөцийг ашиглах, сүүгэдийн засгийг нэргэлтэд оруулах зорилгоор “Монголхуурайсүү” төслийг хамтран хэрэгжүүлэх	2017- 2020	Өлзийт суманд сүү, сүүн бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр байгуулахаар бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.
2 2 2	Мах, сүүний боловсруулах үйлдвэрийн дотоод хяналтын лабораторийг бэхжүүлэх	2018- 2020	Хугацаа болоогүй
5. Мах, махан бүтээгдэхүүн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дотоодын хэрэглээ, экспортыг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд			
2 3 3	Дотоодын үйлдвэрийн мах, сүүн бүтээгдэхүүнийг түлхүү худалданавах хэрэглэгчийн соёлыг төлөвшүүлэх, боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлээр сурталчилга зохион байгуулах	2017- 2020	Мах сүүний анхдугаараян”-ыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг орон нутгийн онцлог тохируулан 8 заалттайгаар боловсруулан, батлуулж, аянын ээлтийг 2017 оны 2-р сарын 15-д хийж, мах, сүүний талаар иргэдэд сурталчилсан байна.
2 4	"Үдийн цай" хөтөлбөрийн хүрээнд ЕБС-ийн багаангийн сурагчдад "өдөрт нэгаягасүү" арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, сүүний нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлэх	2018- 2020	Аймгийн хэмжээнд сургууль цэцэрлэгүүд нь 7 хоногийн 2-3 өдөрт сүү тараг хоормогийг тогтмол өгч хэвшээд байна
2 5	Цэцэрлэг, сургууль, цэргийн анги, хорих анги, дулааны цахилгаан станц зэрэг төрийн байгууллагын хэрэгцээнд үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан махыг төрийн худалдан авалтаар нийлүүлэх нөхцөл, боломжийг судлах, шаардлагатай арга хэмжээн ий санал боловсруулж шийдвэрлүүлэх	2017- 2020	Төсвийн хөрөнгөөр дотоодын бараа, бүтээгдэхүүнийг худалдан авах чиглэлээр ХХААХҮЯ-аас каталоги гаргах болсонтой холбогдуулан 20 байгууллагад мэдээллийг хүргэсэнээс Улаанбаатар дахь зургийн студид 2 аж ахуйн нэгж, 1 иргэн “Монголд үйлдвэрлэв” каталогид бүтээгдэхүүний зургаа оруулаад байна. Аймгийн төвд үйл ажиллагаа явуулж буй 4 цэцэрлэгт Шувуутай оргил ХХК хэрэгцээт махыг нийлүүлсэн.